

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

POSZTERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZEKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Nem ijedünk meg.

— márczius 27.

Különös lélektani jelenség, hogy az akarna megint ránk ijeszteni, aki maga féllegjobban. Ugyan mitől? Ugyan kitől? Emlékszünk rá, mikor a szabadelvűpárt valamelyik értekezletén 1903-ban gróf Tisza István arra intette a nemzetet, hogy érje be annyival, amennyit a király a maga jószántából meg akar adni, mert különben vérbe-lángba borul az ország. Arról is hallottunk, hogy golyót és akasztófát emlegetett. Mi sose hitük, hogy gróf Tisza István akarna lövetni és akasztani. Sok mindent megpróbált a bukott miniszterelnök, de az mind csak arra való kísérletnek bizonyult, hogy hátha megijedünk. Kísérletei természetesen sorra meghiusultak.

Most azonban, hogy végső veresége után megint rémitgetne bennünket, most, hogy immár végképen meg kellett arról győződnie, hogy sem az ellenzék, sem a nemzet a falra festett ördög elől meg nem hátrál s ő mégis mindenféle veszedelmekkel fenyegetőzik: föl

kell tennünk felőle annyi jóhiszeműséget, hogy inkább maga remegett mindig azoktól a következményektől, amiket a nemzeti ellenállás az irántunk ellenséges hatalom részéről maga után vonhat. Természetesen más megítélés alá esik, hogy — ha ez a reá nézve kedvezőbb föltevésünk a helyes — annál súlyosabb bünt követett el, mikor ama nemzetellenes hatalmi törekvések dolgát akarta dugába dőlt terveivel s a november tizennyolcadiki erőszakkal megkönynyíteni.

A magyar nemzet politikai ítélőképességének és józan éleslátásának örök dicsősége, hogy a kivett hálót menten felismerte és kérelhetetlenül széttépte. Erről az ítéletmondásra felhívott és ép oly bölösen, mint habozás nélkül itélni tudó nemzetről, szinte szánalmas dolog akkora bárgyúságot ieltételezni, hogy most kivivott győzelmének következményeitől megrettenjen.

Feleljenek csak a kérdésünkre őszintén és világosan. Mondják meg már egyszer nyiltan, mitől kell félnünk és kitől kell megijed-

nünk? Vagy tiz esztendőn át Khuen-Héderváry volt ez a mumus, akivel bennünket, mint vásott gyereket a krampuszszal, a bécsi mostoha váltig ijesztgetett. Nohát egyszerre csak itt termett a nyakunkon a szörnyü veszedelem. Bezzeg, hogy összehuztuk magunkat. Vagy tán mégis az az igaz, hogy folytattuk a küzdelmet becsületes kitartással? Az is igaz, hogy mikor valaki a Házban az abszolutizmust szóba hozta, annak pusztá emlegetésétől is „megdermett a vére” ő felsége legkedvesebb emberének.

Ebből a nagy megdermedésből azonban az következnek, hogy ők maguk is félve mernek még gondolni is az abszolutizmusra. Ha féltek hozzányulni akkor, midőn engedelmes nagy parlamenti töbcség állott a hátuk mögött, aligha megnőtt a bátorságuk, mióta látniuk kell, hogy a nemzeti nagy ítélet miként bánt el ezzel a töbcséggel és erőskezü vezérével.

Amitől hát ők félnek, attól mi meg nem ijedhetünk. Nem azért mintha azokat, akiktől századok szenvedései közt minden rosszat megszokhattunk, a legrosszabbra is

Maffia.

Irta: Paola Lombroso.

Mi ez a hatalmas, veszedelmes és titkatos maffia, amelyről ismételtelen oly sokat beszélnek Olaszországban és a külföldön, anélkül, hogy tisztában volnának a maffia jelentőségével? A maffia, hogy modern szavát használja: trust.

Első sorban gazdag emberek szervezkedése oly czéltől, hogy a gyöngébb és szervezetlen tömegeket uralják. Nem egyszerű társaság, hanem a szövetség egy neme, amelynek megvannak a maga főnökei, hívői, szabályai, — amelyek nem törődnek az állam törvényeivel, az ország érdekeivel — s amely azonban épp úgy megköveteli, hogy engedelmessékedjenek neki s amelynek legfőbb czélja, hogy jól és munkálkodás nélkül éljen és érvényesüljön. Ebben a törekvésben természetesen segítségére van az ország bizonyos sajátossága, népének tulajdonsága, amely körülmény más országban ismeretlen.

Az ember maga szolgáltatson igazságot önmagának — ez itt az alapelv. Cívilizált emberek, bár felfogásban messze állanak a szicíliai ebbeli felfogástól, hasonlóan cselekszenek, amikor párbajjal intézik el ügyüket.

Ez az általános önigazságszolgáltatás az

alapja az „Omerta”-nak: egy rendes gondolkozású ember maga intézze el az ügyeit s maga bosszulja meg a rajta esett sérelmet. Ahhoz, hogy valaki az igazságszolgáltatás útján keressen elégtételt, közönséges és becsutelen természet kell — vélekedik a szicíliai.

Az „Omerta” szelleme, amely a maffisták cselekedeteiben a szélsőségig értelmezetik, mindamellett enyhébb példákban is feltalálható a szicíliaiak között. Valakit meggyilkolnak. A hatóság — ha még életben találja az áldozatot — megkérdezi tőle a gyilkos nevét. Az áldozat meghal, de a gyilkos nevét nem árulja el.

Epp úgy hallgatnak azok is, kik esetleg szemtanúi voltak a gyilkosságnak. A világért el nem árulnak a gyilkos nevét s rejtekhelyét! Lopás esetén senkinek eszébe nem jutna a hatóságok segítségét igénybe venni és jaj annak, aki valamit besugna a hatóságoknak!

Erthető, hogy az „Omerta”-nak ez az érzése, mely szegénynél, gazdagnál egyaránt ki van fejlődve, húszövetséges társa a maffiának. Egyszerűen megakadályozza az igazságszolgáltatást a maffia sikeres üldözésében, gelyesli a maffisták cselekedetét s ugyszólván mint állam az államban működik Olaszországban, a maffia-államban. Ha valaki meg akarja bosszulni magát, vagy

a rajta ejtett sérelemért megtorlást követel: nem az igazságszolgáltatáshoz, hanem egyenesen a maffiához fordul.

*

A legkisebb községbe is kiterjed a maffia, ahol a cosca helyettesíti. Így nevezik kisebb szövetségeket, amelyben az igazságszolgáltatás éppen nem történik bürokratikus módon! Itt sem elnök, sem jegyző, sem titkár nem szerepel, sőt a cosca tagjai rendszeren analfabéták. A coscát négy-öt tag vezeti, akiket tekintélyük emel erre a tisztes állásra; vezetésük alatt egy sereg fiatal ember, „picciotti” működik. Az egyik azért, hogy ily módon elérje czélját, nagyraívó törekvéseit, anélkül, hogy munkálkodnék, a másik mint akaratlan bár szerepel a cosca kezében s mint ilyen ezután a legborzasztóbb bűnökre felhasználható.

A cosca arra törekszik első sorban, hogy a községben és a környékén ragadja az uralmat, hogy tekintélyre tegyen szert s a legkisebb munka árán minél több pénzhez jusson, amelyeket maguk között elosztanak. Szörnyen vigyáznak azonban, hogy a rendőrség meg ne sejtse szereplésüket.

A legborzasztóbb gyilkosságtól sem rettennek vissza a cosca tagjai, ha arról ezó, hogy nimbuszukat emeljék, vagy ha egy bosszuművet kell végrehajtaniok.

Gőzmosóda

Széchenyi-u. 42.

Telefon 323. szám.

képeseknek nem tartanók, hanem éppen azért, mert mi sem felejtettük el s annyi csufos kudarc után ők is meg'arulhatták, hogy az alkotmány ellen elkövetett minden czudarság végeredményében a nemzeti jogok erejét gyarapította. A magyar alkotmány értékét ellenséges támadás soha meg nem ronthatta. A meg-megújuló ostrom ideig-óráig tartó, muló sikereket mindig csak olyankor arathatott, amikor magunk követtünk el valamigyöngeiséget.

És ha nem illetlen a kíváncsiságunk, hogyan is indulna el mostanában félelmes útján az a rettegett abszolutizmus? Legelőbb is kisebbségi kormányt vagy mi a csodát alakítanak. Ezzel aztán próbálnának tőlünk katonát és költséget kérni. Hát csak próbáljanak!

Azután jönne a rettenetes elnapolás. Egyszer-kétszer, háromszor, akárhányszor. Lehet, hogy az országgyűlés újból való feloszlátásának „alkotmányos“ eszközét is megkockáztatnák. Hiszen egyik lapjuk már ki is írta, hogy a választások eredménye végre is attól függ, hogy azokat ki vezeti és milyen módszerrel intézi.

Felőlünk tehetik. Nincs az a pénz és nincs az a megfélemlítés, mely ezt a nemzetet nekik kedvező választásra bírassa. Azután már nem marad más menekvés, mint törvény nélkül katonát és adót szedni. De mintha ehhez tör-

vényhatóságok is kellenének, amelyek a törvénytelen rendelkezéseket végrehajtsák. Hány ilyen törvényhatóságot kapnak ma Magyarországon? Következik a municipiumok és a törvénytisztelő tisztviselők felüggesztése. Am lássuk, ki fáradoz bele előbb ebbe a harcba. A nemzet már kibirta nem egyszer, de a Habsburgok még mindig belebuktak.

Ugyan mire építhetnének most több reménységet. Az a magyar nép, mely november tizennyolcadikára január huszonhatodikával tudott felelni, nem lesz gyengébb most sem, mint Világos és Arad után... Ok hát tegyenek, amit akarnak. Ha nekik értéktelen vak eset a nemzeti erő meggyarapodása, mi megbecsüljük a történelem tanulságait és azokhoz igazodva, berendezkedünk a legyőzhetetlen ellenállásra.

De mondjuk meg nyíltan azt is, kitől kell megijednünk. A királyt ugye tisztelnünk kell. Hogyan merészkedik hát bármely szolgálja vakmerő rebellis módjára azzal rágalmazni, hogy elődei bűnét ő is elköveti?

Nem mi hirdettük ezt, de ha igaznak bizonyulna, az elődök bűnét meg fogják bűnhődni az utódok.

Bakonyi Samu.

Előre!

Irta: **Konoz Ákos.**

márcz. 27.

Recrudescunt...

Kiujultak hazánk begyógyult sebei és tengersok keserűség gyülemlett szívünkbe, mert hűségünket nem kíséri bizalom...

Jogainknak akarunk érvényt szerezni, igazainkat akarjuk megvédelmezni és nemzetet, királyt megnevesítő akaratuink meggyöngítiaz a jog, mely a nemzet akaratából ment át a korona birtokába.

A nemzeti akaratot ideig-óráig meglehet ugyan gyöngíteni, egy nemzet szabadság szárnyait meglehet nyirbálni, de a természet örök törvénye szerint a lemetezett szárnyak újra kinőnek és bételik a legenda szava: hogy az újból kinőtt sasszárnyak áttörnek a felhőkön és sebes utjukban nem fáradoznak el sohasem.

Nevelj meg magyarok Istene népünknek szárnyait... Adj neki sasszemeket, hogy bizony meglássa jövőjének útját. Add sokat szenvedett népednek bölcseséged egy fénykévéjét, hogy a törvények mesgyéjéről le nem tévedve, koronás fejével egyetértve valósíthassa meg régen ápolat reményeit, régóta álmodott vágyait...

Hűségünk világszerte közmondásos... Három vezető eszménk van: Isten, haza és király... Ezen eszméket oltjuk gyermekeink zsenge szívébe, ezek kormányozzák életünket és ezeket áldja elhaló ajkunk síri ágyunkon. Nem térünk le a jog alapkövérről, nem keressük az ütköző pontokat, igazainkat ugyszólván félve kérjük, a viharoktól fázik a lelkünk, béke, termékenyítő, nemzetnevelő, a királyi korona pompáját nevelő munkás élet után vágyódunk és csak egy a bűnünk, mely azonban a mi szemünkben a legna-

A cosca rendszeresen kijelöli a gyilkost, akinek azután végre is kell hajtania a gyilkosságot. A kijelölés a legnagyobb titokban történik s a „jelölt“ csak ekkor tudja meg, hogy őt választották ki a tett végrehajtására, amikor közvetlen a gyilkosság előtt kezébe adják a fegyvert. Ha a gyilkos elkövette a rá bízott feladatot, egy percz alatt kézzel-kézre jut a gyilkos fegyver s igen gyakori az eset, hogy pár pillanat alatt a falu másik végére kerül. A maffia tagjai ebben csodás ügyességet tudnak kifejteni s mire a csődület összeverődik az utcán, a gyilkos már mint bámészkodó néző vegyül a tömeg közé.

Ha a rendőrségnek sikerült — bár nagy ritkán — a tettest elfogni, a cosca tagjai eget, földet megmozgatnak, hogy barátjukat kiszabadítsák. Pénzt raknak össze, hogy a legkiválóbb ügyvédet megnyerjék, ki azután minden áron arra törekszik, hogy a gyilkos alibijét kimutassa. Ha ez nem sikerül, a maffisták megfenyegetik a bíróság tagjait, a tanukat, az esküdteket, sőt a lapokat is befolyásolják.

A cosca tagjainak terrorizálása oly befolyást biztosít a maffia tagjainak, amely a választások idején igen sok esetben eldönti a választás eredményét. Gyakran az ő választottuk kerül be a parlamentbe s ha valamelyik képviselő a maffia segélyével jutott erre a polczra, soha a maffisták befolyásától szabadulni nem tud! Soha nem tagadhatja meg a maffistákkal való közöségét s jaj neki, ha a csávéba került maffia tagjainak védelmét elfogadni vonakodna. Ezek a képviselők igen gyakran befolyásolják a kormány hatalmát, sőt képesek addig vinni hatalmi súlyukat, hogy a kormányt rákényszerítik olyan hivatalnokok

elbocsátására, akik a maffistákkal nem rokonszenveznek.

A maffia rendszere igen egyszerű és biztos műveleti alapra helyezkedik. A maffia ugyanis a maga „kerületében“ a nagybirtokokból és gazdag emberekből szép szerével vagy erővel is megalkotja a tribunalum egy nemét és talán nem lesz érdektelen a maffia ezen szerepét is közelebről szemügyre venni. Itt csak a legfontosabb személy, a curatolo lép akezióba.

A curatolo vagy személyesen jelenik meg, vagy barátját küldi valamelyik földbirtokhoz s illendő udvariasággal figyelemzeti, hogy birtokainak intézője egy ostoba tökfikó, aki nem megbízható s aki helyett ő derekabb embert ajánl. Ha a földbirtokos vonakodik az ajánlatot elfogadni, vagy egyszerűen visszautasítja azt, a curatolo vagy képviselője visszavonul. Másnap azután már érezheti az illető a visszautasítás eredményét. Kertjét pusztítják el, levágják szőlőiről a fürtöket s a maffia tagjai sőt hintenek el földjén és keresztet szurnak bele.

A földbirtokos ilyen esetben ritkán mer a hatósághoz fordulni. Hiábavaló igyekezet volna! Gyanuja bár helyesen illeti váddal a maffia tagjait, de bizonyítékai nincsenek.

Es ha el is csipnék a tetteseket, pár napi fogság árán ismét visszanyernék szabadságukat, de a földbirtokon életével lakol vakmerőségéért.

Leggyakrabban a földbirtokosok már az első alkalommal elfogadják a curatolo ajánlatát. Ily módon a maffia embere kerül a földbirtokos mellé, aki emellett még jól is jár, mert a maffia ügyel arra, hogy ezután holmi apró tolvajok ne alkalmatlankodjanak a földbirtokosnál. A kis tolvajok

helyett azután a maffia kiküldött tagja szedi le a tejfölt. A maffia tagjai azonban ily könnyű szerrel, más módon is jövedelemhez jutnak.

A narancsszüret idején a cosca egyik tagja megjelenik a termelőnél és mosolyogva adja tudtára, hogy több ismerőse és kereskedő barátja megbizta őt narancsvásárlással.

— Az ön neve éppen eszembe jutott — szól a cosca küldöttje — s hajlandó volnék önnel üzletet csinálni.

— Szép, de minő árat ajánl?

A közvetítő megnevezi az árat.

— De a vásáron többet kapok érte — érvel most a gazda.

— Néhány száz lira veszteségért elszívelné ön, hogy megbízóm előtt mint szavát nem tartó közvetítő jelenjek meg újból? Mit szóljak vevőimnek? Különböző cselekedjék belátása szerint, ha ön vonakodik az üzlettől s nem hagyja magát „meggyőzni“.

A gazda most már megérti az ügyesön burkolt fenyegetést, rögtön kész alkura s pár száz lira veszteséggel tudat narancsain.

Másik keresetmódja a maffiának a marha, ló vagy tehéntolvajlás. A lopást rendszeren éjjel követik el, az éj leple alatt könnyebben végrehajthatják szándékukat. Ha a lopás megtörtént, azonnal hozzálátanak a nyomok eltüntetéséhez. Ha azonban történik lopás, akkor rögtön levágják az állatot s a velük összeköttetésben álló mészárosnak adják el a húst.

Rendszeren azonban messze elvezetik a lopott jószágot és a legközelebbi vásáron adják el s lopás után értesítik a tulajdonost a kárrol. A kárvalott rögtön átlát a szítán

gyobb erény és kötelesség: *nemzeti szabadság végtelen szeretete.*

Mindenről le tudunk mondani, de erről az egyről nem, mert ez velünk született és csak az utolsó magyarnak sirjánál fog elmulni... De még ott sem, mert ez nem hal meg, hanem repülve megy át más nemzetek lelkébe, hogy éljen és új nemzeteket neveljen mindörökké...

Történelmi időkét élünk e pillanatokban. A nemzeti követelések törvénybe írása és a politikai élet keretébe való beillesztése immár nem késhetnek. Eljött az a jobb kor, melyről a koronás költő annyi reménnyel zengett, mikor még borusabb és sötétebb volt a nemzet szemhatára... Itt az idő, hisz a nemzeti akarat nagy többsége parancsolta, hogy önállóságunk erejével írjuk meg történelmünk folytatását. Nem szuronyokkal, nem vérbetűkkel, nem a felforgatás vihar-szárnyából kitépett tollal, hanem azzal a fenséges erővel, mely az uralkodó lelkét eddig összekötötte a nemzet szívével. Böles politikusok, lánglelkű hazafiak nyílt ajkairól hallja meg az uralkodó az igaz beszédet és mi nem tudjuk elhinni, hogy a milliók nevében kimondott igaz szó a non possumus merev álláspontjáról le nem térítene azt az uralkodót, ki a földi élet keserves kálvária útját megjárva, szívsebeire sehol sem talált megnyugtató enyhületet, csak hű magyar népének együttérzésében...

Az egyesült vagy szövöttek ellenzék álláspontja ismeretes. Amit kér, amely eszközökkel a haza jövő boldogítását célozza, nem új, mert explicite vagy implicite benne van törvényeinkben. Megadni ezen eszközöket osztrák nézőpontok szerint veszedelmes, de magyar nemzeti szemmel nézve, csak végrehajtása a törvény nyílt vagy elhomályosult szellemének.

s mélyen hallgat a lopásról s még maga keresi föl a cosca főnökét, hogy segítene neki a lopott jószágok visszaszerzésében, mert idegenek ellopták a marhája."

Pár nap múlva a cosca egyik embere megjelenik a kárvallott előtt s így szól hozzá:

— Két állatod már elpusztult; erre már ne is számíts, ami a többiekét illeti, egy jó barátom tudja, hogy kik a tolvajok s ha száz lírát fizetsz, visszakapog az elloptott állatokat.

A gazda szívesen fizeti ki a kért összeget s pár nap múlva háza közelében megtalálja állatait, amelyeket a picciottik visszahajtanak időközben.

Magán- vagy állami vállalat megzérzéséről van szó a maffia rögtön működésbe lép. Diskréten, de határozottan tudtára adja az illetőknek, hogy a vállalatot ennek vagy annak kell adni. Átverésen egyetlen pillanat megérteti a jelenlevőkkel, hogy a maffia tagja is jelen van s szó nélkül távoznak.

Igy működik Olaszországban a maffia s bármilyen sajtóságos is az organizációja, nem egyedül áll a maga nemében s míg Olaszországban majdnem kizárólag Sziciliában virágzik, tul az Oeceánon a híres Pammany-szövetség egész területet behálózta uralmával...

Es éppen azért az ellenzék visszavonulót immár nem fujhat, mert akciójának visszavonásával szemben találja magát a nemzet zömével, mely a legutóbbi választás alkalmával szankcionálta a megindított mozgalmat. A nemzet ítél és egy nemzet ítéletét megfélebbezni nem lehet meghazudtolni, cserben hagyni nem szabad...

De legyünk okosak, higgadtak és ne kergessük a délibábot. Viszont álompenzen ne adjuk el a valót. Es legyen türelmünk, viselkedésünk nemes, illő hagyományos hűségünkhöz. A kislelkűség ne verjen bennünk gyökeret, de óvakodjunk meglazítani azt az értékes pontot, mely a koronát évszázadok óta összeköti a nemzet derűs és borus történetével.

Haladjunk a megkezdett uton és fél munkát ne végezzünk. Nagyobb, súlyosabb és égetőbb megpróbáltatásokat is kibírt a nemzet lelke és ebben a küzdelemben sem perzselődnek el szárnyai!...

Előre tehát hittel, reménnyel, szívünkben a hazaszeretet szövéténekével!

Kritikai reformok.

— A „Szinház“ rovat jövője. —

— március 27.

Egy közeli vidéki ujság „Szinház“ rovatában a következő sorok markolták meg a figyelmemet:

Czigánybáró. A szintársulat tegnap Strausz remekét adta elő. Az előadás nagyon jó volt, bár az énekeseken meglátszott az aequinoctialis szelek dühöngése... stb. stb.

Egy másik vidéki színház kritikájától pedig azt olvastam, hogy a János vitéz előadásában X. Y. kisasszony volt az előadás gyu-pontja.

E kritikai megjegyzésekből könnyen megállapítható, hogy minő kritikai reformok várhatók a „Szinház“-rovat jövőjében.

I.

János vitéz. Daczára a keleti depresszióknak, északról még mindig annyi csapadék huzódik városunk fölé, hogy Szub Venczi szinigazgató kitűnően szervezett szintársulata csaknem üres házak előtt kénytelen játszani a kulturmisszió göröngyös útján.

Igazán nem értjük városunk közönségének részvétlenségét, például a János vitéz szemben. Vazelin Gizella kisasszony Kukoricza Jancsija a legtökéletesebb művészi csomópont, amit valaha láttunk.

Ha a meteorológiai intézet jelentései nem konstatálnák olyan következetességgel a napfoltok jelentkezését és ha a teheráni havazás szelei nem volnának érezhető színházunk körül, bizony-bizony zsufolt ház tapsoita volna ezt a pompás Kukoricza Jancsít, melynek nincs párja az aequatorától az északi fényig e hálátlan földgolyó horpadt pólusai között. Jók voltak még... stb. stb.

II.

Hajduk hadnagya. Vederemo! — mondtuk akkor, amikor először hírül adtuk, hogy a szintársulat a „Hajduk hadnagya“ bemutatójára készül. Tettük és mondtuk pedig ezt annak a nagy művészi eseménynek előérzetében és tudatában, mely a lázas érdeklődéssel várt premier jelentősége mögött kecsesgetve lappangott. Amit sejtettünk, be következett.

A mai külső és belső zajos sikerű premier elipszisében olyan gyu-pont volt Dronka Sárka alakítása, melyből tetézve kapták a legborusabb lelkek is a művészet valódi szérumát. Igen. Ez az, amit tőle vártunk, aki nemcsak gyu-pontja volt az előadásnak, de tündöklő rádiusza a vidéki szinészet önmagába visszatérő görbe vonalának.

Dronka Sárka, hogy ugymondjuk, egy csapással meghódította a premier zsufolt közönségét, mely benne szintársulatunk pajzán rombuszát és minden előadásnak ünnepeit deltoidját elragadtatással tapsolta. Logaritmusokkal sem számítható ki, hogy mennyi érzés volt a „gyu-pont“ játékában, de azt megállapítjuk, hogy ha a kihívások számát pontosan megolvastuk volna, Dronka Sárka sikere mögött szégyenkezve eltörpülne a Ludolf féle szám. Szerepeiket jól fojták fel még... stb. stb.

III.

Műsorváltozás. A holnapra hirdetett Kanári hercegnő, a hercegnőt személyesítő Óv Szeréna kisasszony váratlanul közbejött betegsége miatt elmarad. A bájós primadonna, mint részvétellel értesülünk, hónapos szobáját kénytelen őrizni, amíg az aequinoctialis szelek elvonulnak.

Torero.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Hétfőn „Mulató istenek“, operett először. („B“ bérlet.)

Kedden „Mulató istenek“, operett 2-szor. („C“ bérlet.)

Szerdán „Mulató istenek“, operett 3-szor. („A“ bérlet.)

Csütörtökön „Gábor diák“, dráma. („B“ bérlet.)

Pénteken „Casanova“, operett. („C“ bérlet.)

Szombaton „Hajduk hadnagya“, operett. („A“ bérlet.)

Vasárnap d. u. bérletszünetben „A szökött katona“, népszimű. Este bérletszünetben (elsőször) „Ratartós királykisasszony“, operett.

Gábor diák. Szombaton másodszer adták Vályi Nagy Gusztáv pályanyertes sziművét, a Gábor diák-ot. A fiatal szerzőt a második előadás is többször hívták a lámpák elé és tisztelői babárkoszrun kívül aranytollat is nyújtottak át Vályi Nagy Gusztávnak. A szereplők ismételten mindent elkövettek a siker érdekében.

Legjobb vetőgép ma a világhírű eredeti Meli-chár-féle páros soru

„UNICUM-DRILL“

kizárólagos raktár és képviselő:

Ráhmer Sándor nál,
Piacz-u. 26. Nagytrafik udvar.
Óvakodjunk az utánzatoktól.

János vitéz. Tizenhatodszor került színre a debreczeni színpadon Kacsóh Pongrácz bájos zenéjű daltátréka, a János Vitéz. Zsufolt ház nézte végig a jó előadást. Tapsokban ezuttal is bőven volt része Rózsa Lilinek és Mezeinek. A királyleány szerepében Sugár Aranka aratott szép hangjával nagy tetszést.

Lesz-e villamos vasut?

— márczius 27.

A villamos vasut ügye ismét kátyuba jutott. A város — most már befejezett dolog — még ez év őszén kiépíti a villamos telepet, mely főként azért készül el, hogy a magyar királyi államvasutak indóházát és a pályatestet villamos világitással lássák el. A város ajánlata most van döntés miatt az államvasutak igazgatóságánál és kétség sem fér hozzá, a vasut elfogadja, mert épen ő szorgalmazta a várost a villamos telep kiépítésére, mert ellenkező esetben a vasut építette volna ki a telepet.

Ime, tehát ott tartunk, hogy villamos világitásunk lesz, ellenben kevés, sőt az eddigi tárgyalások menetéből ítélve, épen semmi kilátás sincs arra, hogy a villamos vasutból valami legyen.

A helyi vasut képviselői és a tanács kiküldöttei nem jutottak megállapodásra. Két fő összeütköző pont volt: a koncesszió meghosszabbításának és a pótdónak a kérdése.

A társaság 25 évi koncesszió meghosszabbítást kér, ennek ellenében hajlandó a Piac-, Hatvan-, Kossuth-utcai vonalakat villamossá átalakítani, sőt új vonalat is létesíteni a Csapó-utczán a Vilmos huszár-laktanyáig és a teherforgalmat a főtérről elterelni, e végből 3 és fél km. hosszú új vonalat építeni a város alatt.

A második összeütköző pontra, a pótdómentességre könnyen elzárható volt a megegyezés, de ezzel a kérdéssel nem sokat bíbelődtek, mert a nézeteltérések mindjárt a koncesszió kérdésénél felmerültek.

A társaság a nagy befektetésekkel szemben kéri a 25 évi koncesszió meghosszabbítást. A tárgyalások folyamán a város kiküldöttei sokalták a 25 évet, de a társaság abból nem hajlandó engedni.

Itt tehát megszakadtak a tárgyalások és a megegyezés ki van zárva, tehát biztosan állíthatjuk, hogy nem lesz villamos vasutunk.

A közönség érdekében sajnálatosnak tartjuk, hogy ez a szép terv dugába dőlt. A városnak el kellett volna menni a koncesszió meghosszabbítása ügyében a legszélsőbb határig, sőt még a legvégső esetben a 25 évet is meg kellett volna adni azért, hogy a villamos vasut meglegyen és hogy a város egy olyan nagy fogyasztót, mint a vasut lett volna, el ne engedjen. A villamos vasut nagymérvű fogyasztása rekompensáció lett volna a koncesszióért.

Most tehát, mikor kilátás sincs már a villamos vasutra, az a kérdés merül fel, vajjon a motoros forgalom behozatalával és az új Deák Ferenc-utczai sín pár kiépítésével gyorsabb lesz-e a közlekedés?

Mi azt hisszük, sőt állítjuk, hogy a közönség igényeit még a motoros közlekedés sem fogja kielégíteni, a panaszok ezután

is, ha nem is oly gyakran, de még is hallhatóak lesznek.

Nem lesz sokkal gyorsabb a közlekedés azért, mert a teherforgalom, a teherközlekedés megmarad a régiben, azon nem változtatnak. Amíg a teherforgalmat a főtérről el nem terelik, addig a személyforgalom lebonyolítása mindig akadályokba fog ütközni.

A villamos vasutból nem lesz semmi, a tárgyalások erre nézve végkép megszakadtak, más uton kell tehát gondoskodni a személyközlekedés akadálytalan és gyors lebonyolításáról.

Erre nézve pedig egy ut van: a teherforgalmat a főtéren végkép beszüntetni.

A tárgyalások fonálát ebben az irányban kell a városnak újból felvenni. Ki kell kapcsolni a villamos ügyét és a tervezetnek a teherforgalom áthelyezésére vonatkozó részében kell határozni, megállapodásra jutni.

A városnak és a társaságnak erre nézve meg kell egyezni és ha sikerül a teherforgalmat a főtérről elterelni, nem lesz nagy baj, ha nem is lesz villamos, mert a motoros közlekedést ez esetben megfelelővé a közönség érdekeit és kívánalmait kielégítővé lehet tenni.

Addig pedig, míg a teherforgalom a főtéren marad, sem motoros, sem villamos közlekedéssel nem sokat változtatnak az eddigi állapotokon

NAPI HIREK.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** Márk Endre elnöklése alatt tegnap délelőtt tartotta meg saját helyiségében évi rendes közgyűlését. Az évi jelentést olvasta fel dr. Megyeri Pál. A jelentés hosszan sorolja fel azokat a bajokat, melyek az igazságszolgáltatásban a múlt évben mutatkoztak. Az orvoslás módzatait tárja fel nagy szakavatottsággal a jelentés, mely később rámutat a debreczeni kamara területén levő helytelenségekre. A vámospécsi és püspökladányi telekkönyvek rendezetlenség olyannyira, hogy a betétek szerkesztése halasztást nem tűr. — A Kuria ügymenetét a kamara lassanuk találja. Ajánlja a Kurianak a héttagu tanács tagjai létszámának apasztását, vagy a bírói létszám sürgősen való felemelését. A pótbírói állások megszüntetését is kívánatosnak tartja a jelentés. — Teljes meglegedését nyilvánítja a kamara a debreczeni kir. ítélőtábla, törvényszék és járásbíróóság gyorsasága és alaposasága felett. Sürgetik az ügyvédi rendtartás reformját és a járásbíróisági ügyke elésben nagy zavart okozó lajstromrendszer megváltoztatását. A zárószámadás és költségvetést az évi jelentéssel együtt a közgyűlés egyhangulag elfogadja és a tisztikarnak, valamint a választmánynak ügybuzgó működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak. Magas színvonalon álló vita keretében foglalkoztak az ügyvédek érintő és érdeklő több fontos kérdéssel. A közgyűlés az elnök elttetésével ért véget. — Délben az Angol Királynő fehértermében fényes bankett volt.

— **A debreczeni Székely Társaság választmánya** tegnap délelőtt a Jogász és

tisztviselőikör helyiségében ülést tartott, melyen Székely Ferencz elnökölt. A társaság múlt évi áldásos tevékenységéről adott számot Székely Ferencz. Sok ide vetődött székelyt segélyező társaság. Árva székely leányokat és fiukat nagy számmal helyeztek el a környéken, de magában Debreczenben 13 leány és 27 fiu talált alkalmazást. Ezen kívül minden alkalommal teljesítette misszióját a társaság. A székely Mánassy Sioulia ásványviz forr és igazgatósága pártfogást kért a társaságtól. Az elnökség mindent elkövet, hogy a kiváló székely ásványviz minél szelesebb körben terjedjen. — A múlt évben szépen szaporodott a tagok száma; különösen a honvédtisztek sorából sokan léptek be a kulturmissziót teljesítő társaságba, mely 56 rendes és 11 pártoló taggal szaporodott. A múlt évi bevétel 1114 kor volt, miből 433 koronát adtak ki. A múlt évi maradvány tehát 691 korona. A székely lakadalom ügye került aztán felszínre. Ez ügyben Székely Ferencz, Polgár Zsigmondot és dr. Varga Lajost bízták meg, hogy lépjenek érintkezésbe a Csokonai-Kör vezetőségével és ha lehet, ugy a májusi országos Csokonai-ünnep keretében tartsák meg a székely lakadalmat. Az elnök, títká és jegyző lemondván, a választmány egyhangulag a következőket jelölte: elnök Lesyán Adorján, títká Dersó Kálmán, jegyző Konez Aurél. Végül a közgyűlés idejét és helyét állapítja meg. A rendes évi közgyűlés április 9-én délelőtt tíz órakor lesz a városháza nagytermében, hol a közgyűlés során a székely gyermekeket is bemutatják.

— **Nem szabad a hust darabonként árulni.** Ósrégi szokás volt Debreczenben, hogy a borjuhasárló asszonyok a hust nem kilószámra, hanem darabonként árulták. A debreczeni mészárosok ebben sérelmet láttak, a főkapitányhoz fordultak, kérve, tiltsa el a husáros asszonyokat a darab elárusítástól és rendelje el, hogy — a többi mészárosok példájára — ők is kilóként árulják a hust. A főkapitány ezt meg is cselekedte, hivatkozva a szabályrendeletre. A borjuhasárlók a főkapitány határozatát megfélebbezték és kérték, hogy a tanács határozata meghozataláig függessze fel a főkapitány rendelkezését. A tanács ennek eleget is tett és később tárgyalva az ügyet. — miután a szabályrendelet kissé homályos, nem mondja ki a leghatározottabban, hogy csak kilószámra lehet a hust eladni, a főkapitány határozatát megváltoztatta és megengedte, hogy a borjuhasárló asszonyok ezután is darabonként is eladassák a borjuhust. Szentesi János és társai a tanács eme határozatát megfélebbezték a miniszterhez. A miniszter döntése ma érkezett le és nem kedvező a husáros asszonyokra. A miniszter ugyanis a szabályrendeletre támaszkodva eltiltja, hogy a hust darabonként adják el, vagyis megsemmisíti a tanács határozatát és a főkapitányét hagyja helyben.

— **Póttartalékosok bevonulása.** A debreczeni 39. gyalogezredhez ma reggel vonultak be a póttartalékosok 8 leti kiképzésre. Bevonult mintegy 700 legény.

— **Öngyilkos tűzerkapitány.** Kassáról táviratozzák: Reindl János kapitány, a kassai 6. hadtestbeli 16. tüzérezredből ma reggel sétatölcsész alkalmával kocsijáról leesett és lábát törte. A feletti bánatában, hogy a baleset folytán szolgálatképtelen lett, délben szolgálati fegyverével föbelötte magát. A lövés az egész fejét levette törzséről. Holttestét a katonai kórházba szállították.

— **Közgyűlés.** 12 dik közgyűlést tartotta tegnap délután a debreczeni keresk. betegsegélyző egyesület Kardas László elnöklete alatt a kereskedőtársulat dísztermében. A tagok száma 609, 27-tel kevesebb, mint 1903-ban. A bevétel 12.554, kiadás 12.822 korona, a veszteség 268 korona, amelyet az előző évi feleslegről pótolnak. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseit tudomásul vették. Az elnök indítványára Benyáts Emil és Benedek Árpád elhunyt igazgatósági tagok érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták, majd megejtették a tisztújítást. Elnök lett Kardos László, alelnök Szántó Győző, titkár dr. Szántó Samu. Megválasztották ezután az igazgatóság, felügyelő és békéltető bizottság tagjait.

— **Az iparoskör közgyűlése.** A debreczeni iparoskör vasárnap tartotta évi rendes közgyűlést Biczó Gyula elnöklete alatt. Az évi jelentés szerint a múlt évi bevétel 2628, a kiadás 2139, pénztámaradvány 484 korona, az alapítványok összege 3531 korona. A jövő évi előirányzat 2695, kiadás 2135 korona, Juhász István a könyvtár javára 20 koronát adományozott. Megejtették ezután a tisztújítást. Elnök lett újra Biczó Gyula, alelnök Nagy Bálint, ügyész Vadon Sándor, pénztárnok Dávidházy Kálmán, kör gazda Bisotka Gábor, jegyzők Tóth János és Varjasi Imre, könyvtárosok Kiss J. Ferenc és Sallai József. A választmányba 20 tagot választottak.

— **Eljegyzés.** Ujváry István dohánybevéltő hivatali főnök leányát, Margitkát eljegyezte Molnár László dohánybevéltő tisztt.

— **Tűz.** Tegnap este 9 órakor özvegy Kiss Károlyné Lorántffy-utoza 18. szám a. nádfedeles háza kigyuladt. A tüzet a szomszédok vették észre és felverték az alvó háznépét. A butorokat sikerült megmenteni, de a ház teljesen leégett. A kár a biztosítás révén megtérül. A tűzoltók gyorsan kivonultak és a tűz tovaterjedését megakadályozták.

— **Vaskereskedelmi alkalmazottak gyűlése.** A magyar vasker. alkalmazottak országos nyugdíjintézetének debreczeni fióka tegnap délelőtt tartotta tisztújító közgyűlést. Az egyesület vagyona 10.034 korona. Diszelnök lett: Veszter István, elnök Györfy Aladár, jegyzők Kémeri Gyula és Pap Gyula, pénztárnok Bán Imre és Pásztor Gyula, ellenőrök Prohászka Lajos, Szekeres András, Welliszka József.

— **Vas- és fém munkások gyűlése.** A debreczeni vas- és fém munkások tegnap délután 3 órakor gyűlést tartottak az Otthon-kávéházban. Mintegy 300 munkás jelent meg a gyűlésen, a java része máv. műhelyi munkás. A gyűlésen a munkás központi küldöttje, Jósák Kálmán beszélt. Foglalkozott a politikai helyzettel, majd rátért a máv. munkások helyzetére és két órás beszédben ostromozta a máv.-nál uralkodó rendszert. A munkások zajos tetszéssel kísérték beszédét. A gyűlés végeztével csendben szétoszlottak.

— **A gázmesteri állás betöltése.** A tanács a gázmesteri állás betöltésére pályázatot hirdetett. Többen pályáztak, de miután a pályázók egyike sem felelt meg az előírt kívánalmaknak, a tanács a világi-tási bizottság javaslatára Németi Gyulát alkalmazta, mint „helyettes gázmestert” — ki már 10 év óta alkalmazottja a gázugyárnak és 8 év óta végzi a gázmesteri teendőket.

— **Meghívó.** A siketnémákat gyógyító debreczeni egyesület igazgató tanácsa

folyó évi márczius hó 31-én délelőtt fél 11 órakor a vármegyeház nagytermében gyűlést tart. Tárgy: Jegyzőkönyvhitelesítők ki-küldése. Az intézet vezetőtanárának jelentése a folyó ügyekről. A közgyűlés előkészítése. A költségvetés megállapítása stb. Esetleges indítványok.

— **A közös feleség.** Belk Ilia és Podár Mihály szegény emberek lévén, nem volt módjukban különfeleséget tartani. Össze-fogtak tehát ketten, s közösen tartottak egy feleséget. Egy darabig csak ment a dolog, de azután sehogysem tudtak rajta igazságosan megegyezni s tegnap kenyér-törésre került a sor. Belk Ilia a Deák Fe-rencz-utczában úgy vágta fejbe Podár Mihályt, — hogy a mentők segítségét kellett igénybe vennie. Belk Iliát a rendőrség le-tartóztatta.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentettek be: Kaminár József ev. ref. 4 napos, öz. Kovács Lajosné ev. ref. 75 éves, öz. Tóth Gáborné ev. ref. 75 éves, öz. Boldog Istvánné ev. ref. 54 éves, Rózenfeld Mártonné izr. 57 éves, Davics Lajos ev. ref. 4 hónapos, Rác Mihály ev. ref. 65 éves, Kiss Ferenc ev. ref. 45 éves, Kapitány Juliánna ev. ref. egy hónapos.

— **Április hó időjárása.** Meteor jelenti: Április hó csomópontjai igen tekintélyes számban vannak. E miatt április hava, melynek szeszélyes időjárása közmondásos, ez idén egészen hű lézen önmagához s eléggé változatos időre nyujt kilátást. A csomópontok közül az 1—19, de különösen a 28-iki hideg, a 6-iki esős, vagy szeles, viharos jeleggel, mely az egész hónapot is uralni fogja, amely kedvezőtlen-nebbnek ígérkezik a vetésekre nézve, mint márczius volt, különösen a 28-iki csomópont hatáskörében, a midőn fagy is várható, ha ezen időszakban erősebb napkitörések nem enyhítik a bolygók állásából jött április hó ezen jellegét. Napkitörések esete ré hűvös esőt várhatunk.

— **Rendőri hírek.** Tegnap este Arany Mihály napszámos részegen a Csokonai kertnél hatalmas botrányt rögtönzött. Nagy nehezen sikerült két rendőrnek a központra vinni. — Ma hajnalban a Tizenháromváros-utczán a rendőrdőzárát huszárkardot talált. A lefegyverzett huszár kardját átveheti a bűnügyi osztálynál. — Debreczeni György 63 éves, Kertész-utoza 5 szám alatti lakost az éjszaka részeg állapotban úgy fejbe verték, hogy a homlokán az egyik ér meg-pattant. Mély sebet a rendőrségnél kö-tözték be.

— **Pénztárosa a harisnyakötőn.** A sok bolond divat között, melyet az amerikai milliomosok unalmukban kieszelnék, legostobább az, hogy az amerikai hölgyek most a pénztárcájukat a harisnyakötőjükhöz viselik. A pénztárcza keskeny szíjjal csüng, ezt a szíjjat keresztülűzik a harisnyakötőn s úgy kapcsolják össze. Ha a zsebből kiesik a pénztárcza, vagy ha onnan kilopják, az amerikai hölgyek a rajtuk lévő sok ruhadarab miatt nem veszik észre; ha ellenben a harisnyakötőjük lecsuszik, azt észreveszik, valamint azt is észre kell veniök, ha valaki a harisnyakötőjükről akarja ellopni a pénztárczát. De viszont a harisnyakötőről leakasztani a pénztárczát mindannyiszor, valahányszor aprópénzre van szükség, igen körülményes és bajos dolog. A minap megtörtént Newyorkban egy öreg urral, hogy a mikor a közúti vasútra föl-

szállt a feleségével, egy ifju és igen elegáns hölgygel, — csak akkor vette észre, hogy nincs nála pénz, amikor a vonat már elindult. Az öreg ur kissé zavarba jutott, de mivel nem tehetett egyebet, felszólitotta a kalauzt s a kocsiiban jelenlévő urakat, hogy egy perczre forduljanak félre, az urak félre is fordultak s az ifju hölgy szemét lesütve és kissé elpirulva, leakasztotta a pénztárczáját a harisnyakötőjéről, hogy a férje jegyet válthasson a kalauztól.

TAVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

A király.

Budapest, márczius 27. A király Andrássy utolsó audienciája után nagyon el volt keseredve s azonnal el akart utazni s csak Tisza István kérésére maradt Budapesten.

A ház elnöksége királynál.

Budapest, márczius 27. A főrendiház elnöksége után a király fél 11 órakor fogadta a képviselőház elnökségét: Justh Gyulát, Bolgár Ferenczet és Rakovszky Istvánt. Justh Gyula elnök tolmácsolta a királynak a képviselőház hódolatát, amire válaszolva a király, annak a reményének adott kifejezést, hogy az elnökség hatáskörében törvényszerűen fognak eljárni.

Ezután szívélyes szavakat intézett a király a kihallgatottakhoz. Justh Gyulának az olaszországi utjáról tudakozódott. Rakovszkytól kérdezte, hogy hol a birtoka? Bolgár Ferencznek azt mondta, hogy az utolsó budapesti delegáció ülése óta ma délelőtt látja először. Majd Justh Gyulához fordulva azt mondta, hogy körülbelül nagy havazások várhatók, amire Justh megjegyezte, hogy Olaszországban az Aetna is hóval van fedve.

Tisza István kihallgatása.

Budapest, márczius 27. Gróf Tisza István ma délben 12 órakor egy órai kihallgatáson fogadta a király. Tisza a várpalotából a lakására hajtatott, majd a nemzeti kaszinóba ment. Az egyetlen politikus, akivel értekezett: gróf Khuen Héderváry Károly. Széll Kálmán ma délelőtt hírt szerint Kossuthnál járt. Andrássy Töketeresbe, Apponyi pedig Eberhardtra, birtokukra utaztak. Darányi Budán időzik.

Szögyény-Marich nyilatkozata.

Budapest, márczius 27. A Nap tudósítója előtt Szögyény Marich László kijelentette, hogy semmi komolyabb szándéka nem volt vele a királynak. — Az uralkodó nem akarta megbizni őt kabinet alakítással. Ő azt nem is vállalná el a kihallgatás inkább informatív jellegű volt.

Uj báró.

Budapest, márczius 27. A „Nap” értesült, hogy Törley József pezsgőgyáros kapja meg legújabbán a bárói rangot.

A Margitsziget eladása.

Budapest, márczius 27. Igen jó helyről vett értesülés szerint a király meg fogja vásárolni a Margitszigetét és a fővárosnak fogja ajándékozni.

A debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.

— márcz. 27.

A debreczeni első takarékpénztár f. hó 26-án d. e. tartotta 59-ik évi rendes közgyűlését, melyet az intézet elnök-igazgatója Zádor Lajos kir. tanácsos, a következő szavakkal nyitott meg:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Intézetünk belételeiben nevezetes időponthoz értünk. 1893-ban a decemberi rendkívüli közgyűlésünk mondta ki legutóbb részvénytőkénk emelését és most 11 év elteltével, fejlődésünk folytán, ismét betarjlesztjük tőkénk emelésére vonatkozó javaslatainkat.

Ezen év január havában ismerttettem meg igazgató társaimmal erre vonatkozó terveimet s azóta behatósan foglalkoztunk célunk keresztülvitele érdekében annak minden részletével. Tanácskozásinkban a m. tisztelt részvényeseink s a társaság érdekeit mindig szem előtt tartván, reménylém, hogy a jelen pénzügyi viszonyok között, tervezetünk sikeres megoldást fog eredményezni.

Hogy városunk s környékének hitel-igényei kielégítésénél az erősebb alapon nyugvó vidéki pénzügyintézetek nagymérvű versenyében szilárd állást biztosíthassunk magunknak, hogy a bizalom, melyben betevőink intézetünket részesítik — erős alapon nyugodjék s hogy a közeljövőben megvalósítandó takarékpénztári reformoknak is kellőleg vértézve nézhessünk elébe: szükségessé, indokoltá teszi tőkeerőnk gyarapítására irányuló igyekezetünket.

Ezekre való tekintetből bizalommal fordulunk a m. t. közgyűléshez, hogy benünket a most megkezdett 60-ik fennállási évünkben nagybecsű támogatásával meg-
tisztelni méltóztassék.

Ezek után a megjelent m. t. részvényeseket szívesen üdvözlőlvén, a közgyűlést megnyitom.

A közgyűlés további lefolyásáról a következőket jelentjük: megjelent 60 részvényes, összesen 751 drb részvény képviselőtében. A jegyzőkönyv vezetése dr. Tüdős János társ. jogtanácsosra bízott, hitelesítő-kül Komlóssy Dezső és Ormódy Lajos kérték fel.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései tudomásul vétetvén, kimondatott, hogy a m. évi 305,770 kor. 56 fillér nyereségből 10,000 kor. a tartalékra, 10,000 kor. nyugdíjalapra, 28,877 kor. 11 fillér igazgatók és tisztviselők jutalékára, 2100 kor. jótékony célra fordíttassék, 14,793 kor. 42 fill. vitesék át az 1905-ik évre s 240,000 kor. pedig részvényenként 200 koronával osztalékul fizetessék ki f. hó 26-tól kezdve.

Szepessy Antal volt igazg. tag lemondását sajnálattal vették tudomásul s 47 évi működésének emlékét a közgyűlés jknyvében megörökíteni rendelték.

A kibocsátási javaslat minden részletében elfogadtatván, kimondatott:

1. hogy a jelenlegi 1000 kor. részvények kicseréltetnek 2 dr. 5—500 korona részvényekre,

2. hogy kibocsátatik 1600 drb új 500 kor. névértékű részvény. Ebből 1200 drbra nézve a mostani részvényesek 1600 kor. jegyzési árban elővételi jogot gyakorolhatnak, 400 drb. pedig jelenleg a tározóban marad, ezek-

nek jegyzésre bocsátása iránt kellő időben későbbi közgyűlési határozat fog intézkedni.

A részvényesek elővételi joga a régi részvény bemutatásával folyó évi április 16—30-ig gyakorolható. Lelőnben e jog elvész.

Ezek után letárgyalták a módosított alapszabályokat s a közgyűlés véget ért.

A tőkeemelésre vonatkozó határozatokat az igazgatóság napokban minden egyes részvényessel levél útján fogja tudatni ezenkívül azoknak meghirdetése felől is kellőleg gondoskodik.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság“ március 25-iki száma 28 képpel jelent meg; több képet közöl a budai királyi palotáról Hány Gyula rajza s legújabb fölvétele után, köztük Mátyás király kúrijáról, Strobl Alajos szoborművéről. Szépirodalmi közleményei: Zmaj Jovanovic János szerb költő négy szép költeménye Szász István fordításában, Pekár Gyula elbeszélése: „Csokonai vőlegény“ és a „Regénytár“ mellékleten Beniczkyné Bajza Lenke eredeti és San Giusto olaszból fordított regénye. Képekkel illusztrált közlemények: „A tavasz kezdése“ (a főváros utcáiról fölvevő kényképekkel); „Egy japán államférfi följegyzései a japán császárról“ (a japán császári család csoportképével); Gusztáv Adolf svéd trónörökös éa menyasszonya; Ellen Key (a híres svéd író arcképével); Az orosz-japán háborúból; „A március 19-iki budapesti Kossuth-gyászünnepe“; Meszlényi Gyula szatmári püspök temetése; a szász királynak s elvált nejeinek, Montignoso grófnőnek legújabb arcképei; a Kopenhágában megnyitott magyar bolt képe. Végül a rendes heti rovatok: Irodalom s művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. szám).

Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

A slepp.

A slepp, mint méltóztatnak tudni, a női ruhának egyik szerfölött alkalmatlan nyulványa, amely megnehezíti a járását, alkalmatlan, nehéz, költséges és ezen felül arra szolgál, hogy az utca porát a harmadik emeletig fölkarolja, majd behurcolja a lakó szobákba és ott asztalra, ágyra, butorokra, tányérokra szépen elhintse és megmérgezzen vele mindenkit, aki éppen lélekzeni szokott.

Alkalmasint azért örül olyan népszerűségnek a hölgyek között. Viselni ugyan elegánsan, snájdigul, kecsesen, művészettel, ahogy azt a föltalálók is elképzelték, alig egy néhány asszony tudja egy-egy városban, hordani azért a legszegényebb mestere ember felesége is hordja és viseli vérfagyasztó buzgósággal.

Némelyiknek három-négy kiló sár tapad szoknyájára város időben és látható erőfeszítéssel hurcolja maga után a nehéz terüt, de azért a világegyetem le nem vágna belőle.

Mivelhogy pedig asszonyok viselik, tehát kiabálhat és ordíthat tőlük mind az egészségügyi kongresszus és orvosi gyűléseket. Beszélhet a statisztika, amely évente 75 ezer magyarországi tüdőbeteg haláláról számol be, beszélhetnek a lapok, amelyekben naponta megjelenik egy-egy apró, szomorú hír, hogy valaki hosszas szenvedés után, életének 24-ik, vagy 26-ik évében meghalt. Persze azt nem lehet bebizonyítani, hogy az utca porában, vagy a kávéház fojtó levegőjében uszkáló köpésekből kapják meg a halálos kórságot. Mivelhogy ez a gyilkos betegség nem úgy szokott bekocogni a tüdőbe, mint a falusi legények furkós botja a koponyába. Észrevétlenül huzódik meg, mint a vándor zsidó szatócs valamelyik falu végén, aztán lassanként, de rohamosan gyarapszik és harapózik el.

Belátták ezt már a művelt nyugaton és tüzzel vassal pusztítanak mindent, ami a levegő megrontására alkalmas. Sőt a praktikus csehek félretettek minden udvariasságot és egy rendelettel alaposan megnyirbálták az asszonyok utcáseprő sleppjét. Prága városában épen úgy felírja a konstábler a porozó sleppet, mint a vágató fiakkereket. Dicsőség érte Prága nemes városának.

Nálunk egy kissé másként állanak a dolgok. Ebben az ujságban én legalább tizszer felszóltam, hogy ne söpörjék az utcát akkor, amikor legnagyobb a közlekedés. Meg is lett a kellő fogantatja, mert most már kényelmesen reggel 7 órától 8-ig sepernek. Az a sok szerencsétlen, álmos, sápadt vézna kis iskolás gyerek, akiket a tanúgy bölcs intézősége legédesebb álmukból ránczigálnak ki a nyolcz órai előadásokra, tele tüdővel szívják magukba az utca felzavart szennyét, porát a fertőző bacillusok milliárdjaival együtt. Ha nem hull el lassanként valamennyi, ez nem a városi tanács hibája, hanem a — bacillusoké. Azok között is akad ugyanis olyan, amely nem teljesíti kellő módon kötelességét.

Hát, hogy vissza térjek a sleppekre, igazán nem várom 100—150 esztendőn belül, hogy rendelettel keljenek ki ellene. Igen korszerűek találnánk lenni. Aztán meg nem is kell sietni mindennel.

Hanem azért igen bölcsen cselekedne minden suhancz, ha véletlenségből rátaposna minden olyan sleppre, amelyet a földön hurezol tulajdonosnője, holott mindenképpen kiadósabb lenne azt meg sem csináltatni.

(A.)

REGÉNYCSARNOK.

Hatalom a trón mögött.

Irta: A. E. Bell.

— Igen.

— Hát én vagyok a macskafejű számár?

— Igaz. Ezek az én szavaim voltak.

— Azt nem én mondtam. Ellenkezőleg...

Bergmann urnak kitűnő erénye volt, hogy nem haragudott meg semmiért s épp

ugy mulattatta a tréfa, ha az ő rovására ment, mint ha máson kaczagtak volna. Most is nevetett, de elhatározása nem változott semmit.

— Tehát a véleményemet akarja hallani?

— Igen.

— Nos hát ebből a dologból nem lesz semmi!

— Miért?

— Lássá, most is a rosszabbik végét fogja meg a dolognak. De hát magán a sor, hogy kimagyarazza magát. Kezdje el, monsieur?

Székeben hátra támaszkodva nevetett Valterre. Ez elkezdte:

— Szeretem az ön leányát!

— Helyes.

— Ő is szeret engem.

— Lehet, de nem bizonyos. Most hagyjuk a szentimentalizmust s beszéljünk az anyagiakról. Mire akarja építeni a háza tűzhelyét?

— Van 2000 márka évi jövedelem és négy hónap múlva — ha betöltöm huszonhatodik évemet — 60,000 márka készpénzem lesz.

— Ez áll!

— Mint az ön első utazója 5000 márkát keresek évente. Ehhez járul a kilátás.

— Miféle kilátás?

— Egy tekintélyes járulékra, amit a Dórával kötendő házasságom után fogok kapni.

— Nos igen, ha? — Hát még?

— Ez egészen öntől függ. De különben lehet...

— Valami társület?

— Lehetséges! Most már előadtam anyagi viszonyaimat.

— Hát én is elmondom az én véleményemet. Kétezer márka kevés ahhoz, hogy a leányom ferje legyen.

— De ha 60,000 márkát üzletbe fektetek, akkor lesz 5000 márka jövedelem.

— Ez sem elég.

— Ehhez a fizetésem és kilatásaim...

— Azok minden perczen emulhatnak...

— Vagy növekedhetnek...

— Mi? he?

— A Hartwig és társa cég óhajt szerződtetni, tudva, hogy mily kiterjedt s a személyemhez ragaszkodó vevőim vannak.

— Fenyegetés akar ez lenni?

— A világról sem csak be akarom bizonyítani, hogy képes vagyok Dórára is eltartani!

— De hát gondolja meg, hogy ön nem független ember és hogy nekem egyetlen leánnyal más terveim vannak.

— 60,000 márkával könnyű lesz magamat függetleníteni.

— Az is igaz, de azért a dologból még sem lesz semmi.

— Hát önnek nem kell kereskedő vő?

— Azt nem mondom. Mindenesetre szükséges, hogy a vőmnek meglegyen az a bizonyos „napoleoni szelleme”, ami ön-nél teljesen hiányzik.

— De azt csak beismeri, hogy kereskedelmi tevékenységemmel meg van elégedve?

— Tökéletesen.
— Hogy jelentékenyen emeltem az üzlete forgalmát?

— Ez is igaz.

— De hát akkor mit kifogásol?

— Azt is megmondom. Önnek nincs semmi hódító tudománya. Mint utazóm emeli az üzlet forgalmát, — de nem tudta volna üzletemet bevezetni. Mint társ nagyon hasznavehető volna, de az üzletet sohasem tudta oly virágzásba hozni, ahogy tettem én

— Ezt ön nem tudhatja.

— De igen és be is bizonyítom. Legutóbb a Porley-féle ügyben kért tőlem tanácsot. A cég sehogy sem akart velünk összeköttetésbe lépni. Emlékszik még?

— Igen.

(Folyt. köv.)

M. A. Vasutak menetrendje
1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó.	F.		
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u. 8	30		
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4	18		
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8	57		
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12	07		
Budapest—Nagyvárad felé	este 10	31		
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11	12		
Osak P.-Ladányig	este 8	10		
Osak P.-Ladányig motor menet	reggel 5	08		
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u. 8	58		
Osak Szatmárig (gyorsvonat)	este 6	41		
Osak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este 7	58		
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel 2	50		
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u. 12	07		
Osak Szatmárig	reggel 5	10		
Miskolc—Kassa felé	reggel 8	13		
Miskolc—Kassa felé	este 6	58		
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u. 4	11		
Osak Nyíregyházig	d. n. 2	10		
	m. áll. vasutól	reggel 5	35	
	vásártérről	reggel 5	44	
	m. áll. vasutól	d. e. 8	09	
	vásártérről	"	8	16
	m. áll. vasutól	"	11	07
	vásártérről	"	11	16
Hajduböszörmény—	m. áll. vasutól	d. u. 12	11	
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	"	12	21
	m. áll. vasutól	"	4	25
	vásártérről	"	4	38
	m. áll. vasutól	este 6	46	
	vásártérről	"	6	53
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4	36		
Füzes-Abony felé vásártérről	"	4	56	
Óhat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u. 4	49		
Óhat-Kócs—Polgár felé vásártérről	"	4	23	
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel 9	34		
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4	31	

Budapestre érkezik:	idő ó.	F.
A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u. 1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este 6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel 5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este 9	35

Budapestről Debreczenbe indul:	idő ó.	F.	
A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel 7	26	
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u. 2	—	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este 7	05	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	15
P.-Ladányig gyorsvonat átszállítással	d. u. 12	08	

Debreczenbe érkezik:	idő ó.	F.	
Budapest felől (gyorsvonat)	d. u. 8	29	
Budapest—Nagyvárad felől	este 6	26	
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel 2	24	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u. 2	15	
Osak P.-Ladánytól	reggel 7	45	
Osak P.-Ladánytól motor menet	"	5	08
Kolozsvár—Nagyvárad felől	"	7	26
Osak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8	46
Osak Szatmár felől	d. e. 11	37	
Osak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u. 8	55	
Osak Máramarossziget felől	este 10	11	
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6	40
Osak Szatmár felől	reggel 7	30	
Kassa—Miskolc felől	d. e. 1	81	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este 7	50	
Kassa—Miskolc felől	d. u. 8	43	
Osak Nyíregyháza felől	reggel 7	33	

vásártérről	reggel 7	32	
m. áll. vasutra	"	7	40
vásártérről	d. e. 11	13	
m. áll. vasutra	"	11	22
vásártérről	d. u. 1	45	
m. áll. vasutra	"	1	52
vásártérről	"	3	27
m. áll. vasutra	"	3	34
vásártérről	este 6	05	
m. áll. vasuthoz	"	6	13
vásártérről	"	9	50
m. áll. vasutra	"	9	57
Füzes-Abony felől vásártérről	d. u. 8	34	
Füzes-Abony felől m. áll. vasuthoz	"	5	35
Óhat-Kócs—Polgár felől vásártérről	reggel 7	44	
Óhat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasuthoz	reggel 7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u. 8	13	

Kerestetik!

egy nagy, vagy

két kisebb szoba

egyleti helyiségnek,

olcsó házbérért.

Értekezhetni

a városi nyomdában.

Lovass és Ladányi-féle

divatáru üzleteket megvettük.

Az összes tömegáru Piac-
utca 7., Vecsey-házban

rendkívüli olcsó áron
eladatnak.

DONOGÁN ÉS SOMOSY

allandó főüzlete,

Kistemplom-bazár.

Az általánosan elismert kitünő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénasvartartalmu
ásványviz, amely összetételénél fogva
a forgalomban levő külföldi vizekkel
szemben s első helyen áll, ugy azo-
kat minden tekintetben felülmulja
főraktára:

Máyer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra postatanulmányok, ha a szükséges postabélyeg beküldeződik. Apró hirdetések előre fizetendők.

ÓRIÁS golyvás galambok és fajbaromfi keltető tojásai kapható. Pacsirta-utca 42.

EGY teljesen új bicikli eladó. Értekezhetni Hatvan utca 29 sz. a., a délutáni órákban.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb
Női divatszövetek,
Gyapju és borduros Delainek
50 król feljebb,
Bluse selymek,
Divatos ruhadiszek,
Csipkék, szalagok és bélésszövetek
Szabó Lajos Fiai cégénél
- Debreczen, Rósa-tér. -

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-czi garet hűvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien. VIII. Piaristengasse.

Hirlapelárusítók
felvételnek
a „Debreczen” elárusítására
városi nyomdában,
város-ház, keresztépület.

Uj! Megnyílt!! Uj!

a Kossuth-utcai Maradék áruház
olcsóbb minden végeladásnál.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes cipő, kalap, női és férfi fehérműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj!

Székely Jenő és Társa utódai
Kossuth-utca 15. sz., Gyógyszertárral szemben.

Uj!

Magvak nagyraktára Debreczenben
Kontsek Géznál Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképességű minőségben. — Luczerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmány-répák, dísz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Bükköny csibehur, czukorezirok, muhar.

Kertészetemből: mindennemű évelő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrysantemum tövek 10 drb. 2-80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3-60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliomok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

■ Lóhere magvakban igen előnyös ajánlatot tehetek. ■

